

## VERGİ CENNETLERİNİN ULUSLARARASI VERGİ REKABETİNE OLUMSUZ ETKİLERİ

### NEGATIVE EFFECTS OF TAX PARADISE ON INTERNATIONAL TAX COMPETITION

Öğr. Gör. Serhat KURT

Selçuk Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0003-0997-2183, serhat.kurt@selcuk.edu.tr

Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ORCID ID: 0000-0002-3961-0506, dogan.bozdogan@gop.edu.tr

#### ÖZET

Teknolojik gelişmelerin hızlanması ve küreselleşme sonucunda vergilendirme önemli bir rekabet aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Böylece ülkelerin ekonomik büyüme ve kalkınma süreçlerinde vergilerin etkinliği artmıştır. Özellikle vergi indirimleri ve vergi teşvikleri ile ortaya çıkan vergi rekabeti iklimi hem ulusal hem de uluslararası bir vergi politikası haline gelmiştir.

Uluslararası vergi rekabeti olumlu bir unsur olmakla birlikte bazı ülkelerin vergi politikalarında sınır tanımaması nedeniyle birtakım olumsuzluklara da neden olmaktadır. Bir nevi sıfır vergi veya çok düşük oranlı vergi uygulayan bu ülkeler haksız vergi rekabetinin oluşmasına neden olmaktadır. Söz konusu durum vergi cenneti olarak addedilmektedir. Vergi cenneti ülkelerin sunduğu sıfır veya düşük oranlı vergi yükümlülüğünden yine bu ülkelerde ticari ve bankacılık işlemlerinin gizli tutulmasına yönelik katı kurallardan yatırımcılar faydalanmak istemektedir. Özellikle gelişmekte olan ülkeler vergi cennetleri nedeniyle ortaya çıkan yatırım kaybindan olumsuz etkilenmekte ve uluslararası zararlı vergi rekabetinin altında ezilmektedir.

Çalışmada vergi cennetlerinin yol açtığı zararlı vergi rekabetine değinilecektir. Ayrıca vergi cennetlerine yönelik uygulanan tedbirler irdelenecek ve birtakım önerilerde bulunulacaktır.

#### ABSTRACT

As a result of the acceleration of technological developments and globalization, taxation has begun to be used as an important competitive tool. Thus, the effectiveness of taxes in the economic growth and development processes of countries has increased. The climate of tax competition, especially with tax reductions and tax incentives, has become both a national and an international tax policy.

Although international tax competition is a positive factor, it also causes some negativities due to the fact that some countries do not recognize borders in their tax policies. These countries, which apply a kind of zero tax or very low tax rate, cause unfair tax competition. It is considered as a tax haven. Investors want to benefit from the zero or low rate tax liability offered by tax haven countries, and the strict rules for keeping commercial and banking transactions confidential in these countries. Especially developing countries are adversely affected by the loss of investment due to tax havens and are crushed under the harmful international tax competition. In the study, harmful tax competition caused by tax havens will be discussed. In addition, the measures applied to tax havens will be examined, and some suggestions will be made.

**Anahtar Kelimeler:** Vergi Cennetleri, Vergi Rekabeti, Uluslararası Zararlı Vergi Rekabeti.

**Keywords:** Tax Havens, Tax Competition, International Harmful Tax Competition.



## 1. Giriş

Düşük oranlı vergi veya hiç vergi alınmaması gibi kolaylıkları yatırımcılara sunan ülkeler vergi cenneti olarak adlandırılmaktadır. Vergi cenneti ülkeler vergiden kaçınmak isteyen başka bir ifadeyle, vergi yükünü en aza indirerek kâr marjını yükseltme hedefi olan mükellefler için çok caziptir. Hali hazırda uluslararası finans sistemi büyük miktarlardaki paraların bankalar veya finans kuruluşları aracılığıyla gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere vergi cennetlerine kaçmasını kolaylaştırmaktadır.

Vergi cennetleri vergiden kaçınma adı altında vergi kaçakçılığı suçunu meşrulaştıran yapılardır. Önemli fon kaçakları sonucunda küresel çapta vergi geliri kaybı ortaya çıkmakta bu da yine küresel yoksulluğu artırmaktadır. Bu çerçevede vergi cennetleri vergi rekabetini olumsuz etkileyen yapılar olup zararlı vergi rekabetinin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Başta gelişmekte olan ülkelerin ve gelişmiş ülkelerin vergi politikalarında karmaşıklığa neden olmaktadır. Vergi cennetlerinin özellikle kapalı hukuk kuralları ve kontrolsüz finansal işlemleri küresel çapta belirsizliğe neden olmaktadır.

Vergi rekabetinin varlığı olmazsa olmaz bir husustur. Ancak bu rekabetin uluslararası düzeyde belirlenmiş kurallar çerçevesinde alt yapısının oluşturulması gerekir. Küreselleşmenin ve teknolojinin bu kadar yoğun yaşandığı bir ortamda vergi cennetlerinin olumsuz etkilerinin minimize edilmesi için bazı tedbirlerin alınması şarttır. Böylece yatırımcılar finansal kararlarını belirlerken daha rasyonel hareket edebilecektir. Bu noktada çalışmada öncelikle vergi rekabeti açıklanacak, ardından yararlı ve zararlı vergi rekabeti konularına değinilecek, vergi cenneti kavramı açıklanacak ve uluslararası düzeyde vergi cennetlerinin zararları üzerinde durulacaktır. Son olarak da vergi cenneti ülkelere karşı alınan tedbirlere değinilecek ve bu ülkelerin varlığının yatırımlar ve vergi gelirleri üzerindeki olumsuz etkisini azaltacak küresel çapta birtakım önerilerde bulunulacaktır.

## 2. Vergi Rekabeti

Günümüzde devletler görevlerini ve sosyal devlet olmanın getirdiği sorumluluklarını yerine getirirken yaptıkları kamu harcamalarının büyük bir kısmını vergilerle finanse etmektedirler. Bu nedenle, istenilen seviyede vergi gelirini elde edebilmek için vergi kayıp ve kaçaklarının en aza indirilerek vergi kapasitesinin tamamına yakınının vergilendirilmesi amaçlanmaktadır. Bundan dolayı devletler, kayıp ve kaçakları ortadan kaldırmak amacıyla ulusal ve uluslararası boyutta mücadele etmektedirler. Özellikle küreselleşmenin de etkisiyle devletlerin yabancı sermayeyi ülkelere çekebilmek amacıyla yaptıkları uygulamalar sonucunda dünya genelinde fon hareketliliğinin arttığı görülmektedir. Bu fon hareketliliği sonrasında da devletler arasında vergi rekabeti ortaya çıkmıştır. Vergi rekabeti, ülkelerin vergi avantajı ve vergi kolaylıkları sağlayarak bundan etkilenecek özelliklere sahip kuruluşları kendi ülkelere çekme yönündeki uygulamalarıdır (Akdoğan, 2019, s. 196). Küresel boyutta önemli bir rekabet aracı olarak kullanılmaya başlanılan vergi rekabeti, devletlerin vergi politikalarını küresel etkilere açık hale getirerek birbirlerinden etkilenebileceği bir rekabet içerisine sokmaktadır (Doğan ve Kabayel, 2016, s. 75).

Küresel boyutta görülen ve etki alanı gün geçtikçe genişleyen vergi rekabetinin oluşturduğu hareketlilik sonucunda özellikle düşük vergi oranları uygulayan az gelişmiş devletler kendilerine fon girişi sağlarken, daha yüksek vergi oranlarına sahip olanlar ise gelir kaybı yaşamaktadır. Bu nedenle vergi rekabetinin olumlu ve olumsuz yönleri bulunmaktadır.



Genellikle olumsuz yönde en çok etkilenenler gelişmiş devletler olmaktadır. Vergi rekabetinin küresel etkisi sonucunda; OECD ((Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) ülkelerine bakıldığında 1986'da %41 düzeyinde olan kurumlar vergisinin 2000'de %32'ye, 1986'da %55 olan gelir vergisinin ise 2000'de %41'e gerilediği görülmektedir (Aktan ve Vural, 2004, s. 2). Ancak, fon geçişi her zaman gelişmiş ülkelerden az gelişmiş ülkelere doğru olmamaktadır. Vergi rekabeti sadece dolaysız vergilere yapılan indirimlerle ortaya çıkmamakta, artan rekabet sonucunda gelişmiş devletler rakipleri karşısında güçlerini koruyabilmek amacıyla vergi sistemlerini dönemin şartlarına uygun hale getirmekte ve yeni reform arayışlarına girişmektedirler (Aktan ve Vural, 2004, s. 4).

Sonucunda vergi oranlarının düşmesine neden olan vergi rekabeti için yatay ve dikey vergi rekabeti olarak iki ayırım yapılmaktadır. Yatay vergi rekabeti, farklı devletlerin uluslararası alanda yaptıkları rekabet sonucunda bir devletin vergi oranını artırması sonucunda diğer devletin matrahının artması olarak tanımlanırken, dikey vergi rekabeti ise hem yerel hem de ulusal idarenin bir düzeyinde vergi oranı artışı diğer düzeyin vergi matrahının azalmasına neden olabilmesidir (Edizdoğan vd, 2020, s. 211). Vergi rekabeti ortaya çıkardığı sonuçlar itibariyle yararlı ve zararlı vergi rekabeti olarak ayrılmaktadır.

### 2.1. Yararlı Vergi Rekabeti

Küresel boyutlarda yaşanan vergi rekabetini ülke menfaatleri doğrultusunda kullanan devletler vergi rekabetlerinden olumlu anlamda etkilenmektedir. Vergi rekabetinin ortaya çıktığı ya da çıkacağı öngörülen birçok olumlu sonucu vardır. Bu nedenle devletlerin vergi rekabetine başvurma nedenleri aşağıdaki gibi sıralanabilmektedir (Giray, 2005, s. 97-98);

- Vergi rekabeti mali disiplini sağlar.
- Adil bir vergi rekabeti ekonomik etkinliği sağlarken fiyatlar genel düzeyini düşürebilmektedir.
- Vergi rekabeti ile kaynakların daha etkili dağılımı ve kullanımı sağlanarak dünya genelinde refah ve yaşam standardı yükseltilebilir.
- Hükümetler ekonomik bunalım ihtimali olduğu dönemlerde mükelleflerin zor duruma düşmelerini önlemek amacıyla vergi rekabetine başvurabilmektedirler.
- Bir ekonomide bulunan çok uluslu girişimlerin amacı ülkede var olan emek gücünün yanı sıra ülkeye emek gücünü getirmektedir. Bu durumun oluşabilmesi için uluslararası düzeyde rekabetçi vergi sisteminin var olması gerekmektedir.
- Yararlı vergi rekabeti, kamu harcamalarını mümkün olduğunca düşük tutmaya yöneltecektir.

### 2.2. Zararlı Vergi Rekabeti

Etkisi küresel boyutta görülen vergi rekabetinin yararlı olduğu etkileri kadar zararlı etkileri de bulunmaktadır. Birçok açıdan yararlı olarak gösterilen vergi rekabetinin, ölçsüz ve kontrolsüz bir biçimde devletlerin vergi oranlarını dibe doğru sürüklemesi ve bu nedenle de vergilendirilebilir matrahların vergi dışına kaymasında etkili olması nedeniyle artık zararlı bir duruma geldiği söylenmektedir (Çak, 2008, s. 9). Zararlı vergi rekabeti; bazı devletlerin yabancı sermayeyi düşük oranda vergilendirerek ya da hiç vergilendirmeyerek diğer ülkelerin vergi matrahlarının aşınmasına sebep olan küresel boyutta negatif etkiye sahip mali bir dışsallıktır (Doğan ve Kabayel, 2016, s. 81). Bu nedenle negatif dışsallıkların tamamında olduğu gibi vergi rekabetlerinin küresel boyutta oluşturacağı olumsuz etkilerin



de önlenmesi gerekmektedir. Vergi rekabeti sonucunda özetle; devletlerin matrahları aşınarak gelirleri azalmakta, vergi sistemlerinde aksayan yönler ortaya çıkmakta, gelirin azalmasıyla birlikte kamu harcamalarının azalmakta ve küresel boyutta haksız rekabetler ortaya çıkmaktadır.

Zararlı vergi rekabetlerinin belirlenmesi amacıyla OECD tarafından belirlenen genel kriterler şu şekildedir (Çak, 2008, s. 10).

- Kamu otoritesinin ilgili gelire hiç vergi uygulamaması ya da çok düşük oranlı bir verginin uygulanması,
- Vergi sisteminin düşük ya da sıfır vergilemeye imkan tanıyan özellikler taşıması,
- Uygulanan efektif vergi oranlarının diğer ülkelerde uygulanan oranlardan daha aşağıda olması.

Tüm bu özelliklere sahip olan devletlerin küresel boyutta yol açtığı vergi rekabetinin olumsuz etkileri şu şekilde açıklanabilmektedir (Aktan ve Vural, 2004, s. 12);

- Vergiden kaçış nedeniyle dünya genelinde matrahlarda azalmalar görülmektedir.
- Vergi rekabeti sonucunda vergi gelirlerinde azalma olan ülkeler topluma sundukları kamusal mal ve hizmetlerin nitelik ve nicelik yönünde azaltmak zorunda kalarak, daha az ve kalitesiz kamusal mal ve hizmet sunmalarına yani dibe doğru yarışa neden olacaktır.
- Vergi rekabeti sonucunda sermayenin aktarıldığı ülkeler genellikle kara para aklama işlemlerinde de kullanılabilmektedir.

### 2.3. Vergi Rekabetinde Kullanılan Araçlar

Günümüzde küreselleşmenin artması ve teknolojinin gelişmesi sonucunda devletlerin birbirleriyle yaptıkları mücadele türlerinde değişiklikler yaşanmaya başlamıştır. Bu gelişmelerle birlikte devletler arasında artan etkileşimler sonucunda sermaye dolaşımında da artışların yaşandığı görülmektedir. Sermayenin hızlı ve kolay şekilde dolaşımı nedeniyle, devletlerin sermayeyi kendi ülkelerine çekme rekabetinin artmasına neden olmaktadır.

Devletlerin sermayeyi kendi ülkelerine çekmek amacıyla bireyler ya da şirketler üzerinde en etkili oldukları kısım genellikle vergilerle alakalıdır. Sağlanan vergisel kolaylıklar devletleri daha cazip hale getirmektedir. Bu durum devletler arasında vergi rekabetinin oluşmasına neden olmaktadır. Vergi rekabetinde etkili olabilmek için kullanılan bazı araçlar bulunmaktadır. Bu araçlar genel olarak vergi teşviki adı altında toplanmaktadır.

Vergi teşviki, amacı ve uygulandığı alanlar itibariyle farklı şekillerde uygulanmaktadır. Genel olarak vergi teşviki; yatırımları, ihracatı ve üretimi desteklemek amacıyla mükelleflerin vergi yükünün azaltılmasının yanı sıra gelişmiş ülkeler küresel boyutta mücadele edebilmek, gelişmekte olan ülkeler ise yabancı yatırımları ülkelerine çekerek gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla uygulanmaktadır (Yayman, 2020, s. 415). Genellikle etkili bir vergi teşviki oluşturabilmek için kullanılan yöntemler vergi dampingi ve vergi tatilidir.

Vergi dampingi; uluslararası sermaye hareketlerinden yararlanabilmek amacıyla ülkeye yabancı sermayeyi çekebilmek için vergi oranlarının normal şartlarda uygulanması gereken oranlarının altında uygulanmasıdır (Pehlivan, 2021, s. 167). Bir başka vergi teşvik uygulaması olan vergi tatili ise; belirli bölgelerde ya da konularda hedeflenen iktisadi ve



sosyal amaçlara uygun olarak ilgili mükelleflerden belirli bir süre ya da tamamen vergi alınmamasıdır (Akdoğan, 2019, s. 198).

Ülkelerin vergi rekabetine başvurma amaçları farklılıklar gösterebilmektedir. Gelişmiş ülkeler, sermayeyi ülkelerinde tutmak ve rakipleriyle mücadele edebilmek amacıyla vergi rekabeti verirken, az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler ise yabancı sermayeyi ülkelerine çekerek gelişebilmek için gerekli olan faaliyetleri finanse edebilmek amacını taşımaktadırlar. Az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerin yabancı sermayeyi ülkelerine çekebilmek amacıyla uyguladıkları vergisel kolaylıklar sonucunda vergi cennetleri ortaya çıkmıştır.

### 3. Vergi Cennetleri

Vergi cennetleri ile alakalı net bir tanım olmamasına rağmen kabul edilen birçok görüş bulunmaktadır. Genel olarak vergi cennetleri; sahip olduğu çok düşük vergi oranları ve başka vergi avantajları ile yabancı yatırımcılara hitap eden, bireylere, işletmelere ve yatırımcılara vergiden kaçınmak için fırsatlar sağlayan düşük vergi oranlarının uygulandığı ülkeler olarak tanımlanabilmektedir (Öztürk ve Ülger, 2016, s. 238). Bu özelliklerinden dolayı diğer ülkelerden vergi cenneti olarak kabul edilen ülkelere sermaye kaçıışı gerçekleşmektedir. Vergi cennetleri nedeniyle gerçekleşen yüksek miktarda sermaye kaçıışı sonucunda küresel boyutta vergi gelir kayıpları yaşanmakta, bu da küresel boyutta yoksulluğu artırmaktadır (Arslan, 2011, s. 42).

#### 3.1. Vergi Cennetlerinin Ortaya Çıkışı ve Temel Özellikleri

Vergi, geçmişten günümüze kadar toplumsal ihtiyaçların giderilmesi amacıyla, dönemin şartlarına uygun olarak devletler tarafından toplanan bir gelir türüdür. Ancak hemen her dönemde vergiye karşı tepkilerin yaşandığı ve bunun da toplumsal olaylara neden olduğu görülmektedir. Vergi cennetleri de bu şekilde vergiye karşı oluşan tepkiler sonucu ortaya çıkmıştır. Özellikle İsviçre gibi vergi cennetlerinin ortaya çıkması 1920’li yıllarda başlamıştır. Son derece düşük vergi oranları ödeyerek ya da hiç vergi ödemeyerek büyük servet birikimine sahip olanlara, Birinci Dünya Savaşı sonrasında ciddi oranlarda vergi uygulanmaya başlaması sonrasında servet sahipleri tarafından vergi avantajı elde edebilecekleri ülke arayışları başlamıştır (Zucman, 2015, s. 24). Bu dönem öncesinde İsviçre bankalarının kümülatif bilançoları Fransa bankalarının %26’sı kadarken, Birinci Dünya Savaşı sonrasında savaşa katılan ülkelerin savaşın yol açtığı hasarları onarabilmek adına vergi oranlarını önemli miktarda artırmaları sonucunda İsviçre bankalarına artan talep ile bu oran 1929’lu yıllarda %73’e çıkmıştır (Yıldız ve Demir, 2019, s. 334).

Ülkelerin vergi cenneti olarak kabul edilebilmesi için bulunması gereken temel özellikleri şunlardır (Çakıroğlu ve Gazioğlu, 2022, s. 23);

- Vergilerin olmaması ya da çok düşük oranlarda vergi uygulanması,
- Devletler arasında etkin bir bilgi değişimi yapılmaması,
- Şeffaflığın olmaması,
- Temel ekonomik faaliyetlerin bulunmaması,
- Vergi cenneti sayılan ülkelerde yapılan işlemlerin yasal olması,
- Kıyı bankacılığı ve paravan şirketler ile vergi cennetlerinde kara para aklanabilmesi,
- Özellikle çok uluslu şirketler tarafından tercih edilmeleridir.



### 3.2. Vergi Cennetlerinin Avantaj ve Dezavantajları

Özellikle teknolojinin gelişmesi ve küreselleşmenin artması sonucunda finansal anlamda neredeyse ülke sınırlarının bir önemi kalmayarak ülkeler arasında sermaye hareketliliği yoğun şekilde yaşanmaktadır. Vergi cennetleri, bu durumun bir sonucu olarak ortaya çıkarak günümüzde büyük boyutlara ulaşmıştır.

Vergi cennetleri etkisinin küresel olarak hissedildiği ve sonuçları itibariyle de birçok avantaj ve dezavantajları bulunan bir olgudur.

#### 3.2.1. Vergi Cennetlerinin Avantajları

Vergi cennetlerinin sonuçları itibariyle birçok avantajlı durumu bulunmaktadır. Bu avantajdan yararlananlar yabancı sermayenin aktarıldığı vergi cenneti olarak ifade edilen ülkeler ve sermayesini bu ülkelere taşıyan şahıs ya da şirketlerdir. Vergi cenneti ülkelerin genel amacı yabancı sermayeyi ülkelere çekmektir. Burada asıl önemli olan vergi cenneti ülkelere sermaye transferi gerçekleştiren ülkelerin amacı ve elde ettikleri avantajlardır.

Vergi cenneti ülkelere sermaye aktarımını şahıslar ve şirketler gerçekleştirmektedir. Bu kişiler mükellefi oldukları ülkelere yasal yollardan ve kanundaki boşluklardan yararlanarak gelirlerinin bir kısmını vergi cenneti ülkelere taşımakta ya da gelirin o ülkelerde elde edildiğini göstermektedirler. Şahıslar servetlerinin bir kısmını vergi cenneti ülkelerindeki bankalarda tutarak vatandaşı ve dolayısıyla mükellefi olduğu ülkeden gizlemektedirler. Şirketler ise elde ettikleri gelirlerden dolayı doğacak gelir ve kurumlar vergisinden kaçabilmek adına vergi cenneti ülkelere başvurumaktadırlar. Özellikle çok uluslu şirketler; kendi şirketleri arasında yüksek bedelli satışlar gerçekleştirerek elde ettikleri gelirleri vergi cennetlerinde tutmakta ve bu şekilde daha düşük vergilendirme sonucunda karlarını daha fazla artırabilmektedirler (Doğan ve Kabayel, 2016, s. 89).

Bu genel bilgiler çerçevesinde vergi cennetlerinin avantajlarını şu şekilde sıralamak mümkündür (Ubay, 2020, s. 31);

- Geniş kapsamlı gizlilik, bankacılık sırrı vb., vergi cennetleri ile sağlanır.
- Mukim olmayanlar için off-shore hizmetler vergi cennetlerinde sunulur. Bu sunulan koşullar mali piyasa düzenlemelerine karşı koruma sağlayacak şekilde genişletilebilir.
- Yerel ekonomiye kıyasla orantısız bir finansal sektör bulunur.
- Bu ülkelerin politikaları şirketlerin ticari faaliyetlerine gerçek anlamda müdahalede bulunmaz. Bu durum vergi mükelleflerinin kendi ülkelerinin vergi kanunları ve düzenlemelerinden kaçmasını kolaylaştırır.
- Vergi cennetleri ülkelerde siyasi istikrar vardır ve bu önemlidir.
- Vergi cennetleri ülkelerde profesyonel danışmanlık şirketleri hizmet sağlamaktadır.

#### 3.2.2. Vergi Cennetlerinin Dezavantajları

Vergi cennetleri nedeniyle ülkeler arasında küresel boyutta sermaye hareketliliği yaşanmaktadır. Bu sermaye hareketliliğinin avantajlı boyutundan faydalanan ülke ve şahısların aksine dezavantajlı durumda bulunan ülkelerde bulunmaktadır. Vergi cennetlerinin oluşturduğu en önemli dezavantajlı durum devletlerin vergi gelirlerinde yaşanan kayıplardır. Vergiden kaçınma ya da vergi kaçırma sonucunda sermayenin vergi



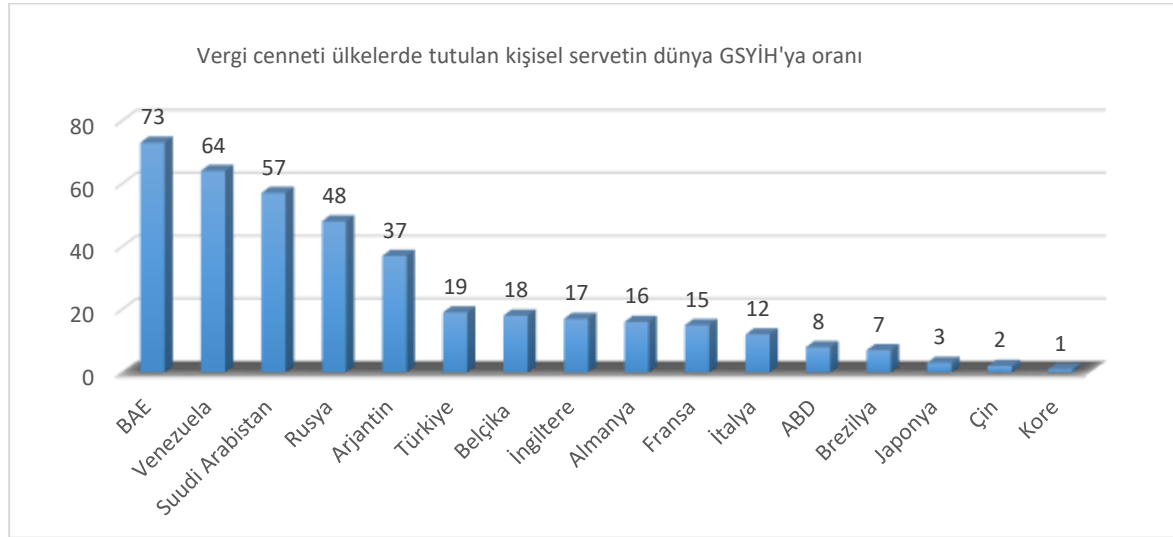
cenneti ülkelerine aktarılması ile gelişmiş ülkeler kalkınmayı teşvik etmek, gelişmekte olan ülkeler ise yoksullukla mücadele ve yatırımları gerçekleştirmek amacıyla ihtiyaç duyduğu vergi gelirlerini tahsil edememektedirler (Yıldız ve Demir, 2019, s. 340).

Sermayenin vergi cenneti ülkelere aktarılması sonucunda ülkeler vergi gelirlerinde kayıplar yaşamaktadır. Bu durum ülkelerin ekonomik, mali, sosyal ve siyasi görev ve sorumluluklarını yerine getirme noktasında zor duruma düşürmektedir. Bu şekilde ülkelerin yaşadıkları gelir kayıplarından dolayı ortaya çıkan yoksulluk bir süre sonra küresel boyutta hissedilmeye başlamıştır. Sonuç olarak vergi cennetlerinin de etkisiyle ortaya küresel gelir eşitsizliği çıkmaktadır. Küresel gelir eşitsizliğinin hızla artmasının en önemli nedenleri; vergi cennetlerinin varlığı ve sermaye ile ticaretin küreselleşme hızı olarak gösterilmektedir (Yıldız ve Demir, 2019, s. 346).

Günümüzde vergi cennetlerin yaygınlaşması ve ülkeler arasında para transferinin daha kolay bir hale gelmesi sonucunda birçok kişisel servet vergi cenneti ülkelerde saklanmaktadır. İMF verilerine göre hazırlanan aşağıdaki Grafik 1'e göre dünya genelinde GSYİH'nın yaklaşık %9,8'i vergi cenneti ülkelerinde tutulmaktadır. Grafik 1'de yer alan verilerde petrol üreten ülkeler olan Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Rusya ile siyasi ve finansal istikrarsızlık yaşayan Venezuela ve Arjantin başı çekmektedir.

#### Grafik 1

*Vergi Cenneti Ülkelerde Tutulan Kişisel Servetin Dünya GSYİH'ya Oranı*



Kaynak: <https://www.imf.org/Publications/fandd/issues/2018/06/inside-the-world-of-global-tax-havens-and-offshore-banking-damgaard>

Tablo 1'de OECD üyesi ülkelerin yıllar itibariyle kurumlar vergisi oranlarının değişimleri gösterilmektedir. 1985 – 2020 yılları kıyaslandığında ülkelerin neredeyse tamamının kurumlar vergisinin %50 oranında azaldığı görülmektedir. Oranlardaki bu düşüşün nedeni olarak birçok etken gösterilebilmektedir. Bunların başında değişen devlet anlayışlar, ülkelerin vergi sistemleri, küreselleşme, teknolojik gelişmeler ve bunlarla birlikte ortaya çıkan vergi rekabetleri olarak ifade edilebilir.

Vergi rekabeti sonucunda oluşan vergi cennetleri ülkeleri vergi sistemleri üzerinde güncelleme yapmak durumunda bırakmaktadır. Ülkelerin sermayelerinin başka bir ülkeye



aktarılmasının önüne geçebilmek adına vergi oranlarını düşürme yoluna gittikleri görülmektedir.

**Tablo 1**

*OECD Üyesi Ülkelerin Yıllar İtibariyle Kurumlar Vergisi Oranları*

Ülkeler/Yıllar	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2020
FRANSA	50	42	36,7	37	35	34	32
BELÇİKA	45	41	40	40	34	34	25
ALMANYA	60	54	55	52	38	30	29
AMERİKA	49	38	39	39	39	39	25
İSVİÇRE	31	30	28	24	21	21	21
AVUSTURYA	55	30	34	34	25	25	25
TÜRKİYE	40	46	25	33	30	20	20
İTALYA	46	46	53	37	33	27	27
HOLLANDA	43	35	35	35	31	25	25
YENİ ZELANDA	45	33	33	33	33	30	28

Kaynak: İMF, OECD ve çeşitli kaynaklardan alınarak yazar tarafından oluşturulmuştur.

**Tablo 2**

*OECD Üyesi Ülkelerin Yıllar İtibariyle Gelir Vergisi Oranları*

Ülkeler/Yıllar	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015
OECD ort.	55	43	41	40	36	35	36
AVUSTURYA	62	50	50	50	50	50	50
DANİMARKA	40	40	35	28	26	19	23
FİNLANDİYA	51	43	39	38	34	30	32
FRANSA	65	57	57	53	48	41	45
ALMANYA	56	53	53	51	42	45	45
İTALYA	65	50	51	46	43	43	43
JAPONYA	70	50	50	37	37	40	45
HOLLANDA	72	60	60	60	52	52	52
İSPANYA	62	51	34	40	29	27	23
TÜRKİYE	-	-	55	40	35	35	35
ABD	50	28	40	40	35	35	40

Kaynak: İMF, OECD ve çeşitli kaynaklardan alınarak yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 2’de de görüleceği üzere ülkelerin gelir vergisi oranları, kurumlar vergisinde olduğu gibi yıllar itibariyle düşmektedir. Vergi oranların bu kadar indirilmesi tahsilinden vazgeçilen vergi anlamına gelmektedir. Bu da devletlerin görev ve sorumluluklarını yerine getirirken ihtiyaç duydukları kamu gelirlerinin bir kısmından vazgeçtikleri anlamına gelmektedir.

#### 4. Uluslararası Zararlı Vergi Rekabeti

Uluslararası vergi rekabeti; farklı vergilendirme yetkisine sahip devletlerin yabancı sermayeyi ülkelere çekebilmek, yerli sermayenin ise başka ülkelere gitmesini önleyebilmek amacıyla cazip vergi hükümleri uygulayarak rekabet içinde bulunmalarıdır (Ferhatoğlu, 2006, s. 84). Bu nedenlerle ortaya çıkan vergi rekabetinin yol açtığı zararlar devletlerin kendi iç meselesi olmaktan çıkarak uluslararası boyutlara ulaşmaktadır.

Uluslararası vergi rekabetinin yoğun şekilde yaşanmasının ardından devletler vergi gelir kaybı yaşamaktadır. Ortaya çıkan bu gelir kaybının iki nedeni bulunmaktadır. Birinci neden olarak devletlerin vergilendirmeyi planladığı sermayenin vergi cennetleri olarak isimlendirilen ülkelere kaçmasıdır. İkinci neden ise devletlerin sermaye kaçışını





önleyebilmek adına mevcut vergi oranlarında indirimlere gitmesidir. Bu iki nedenin de temelinde uluslararası vergi rekabetinin oluşturduğu zararlı etkiler yer almaktadır.

### 5. Vergi Cennetlerinin Uluslararası Vergi Rekabeti Üzerindeki Olumsuz Etkileri

Vergi cennetleri özellikleri itibariyle birçok olumsuz sonuca yol açmaktadır. Vergi cenneti ülkeler vergi politikaları ve gizlilik esası özelliğiyle kara paranın aklandığı ve kayıt dışı ekonomilerin olduğu yapılardır. Bu nedenle diğer devletlerden vergi cennetlerine yoğun şekilde sermaye kaçıışı gerçekleşmektedir. Bu durum sermaye kaçıışı yaşanan devlet açısında vergi kayıp ve kaçaklarını artırmakta, bunun sonucunda ise vergi gelirleri kaybı oluşturmaktadır. Devletler geçmişten günümüze doğru vergi oranlarında indirimlere giderek bu durumla mücadele ederek sermaye çıkışını önlemeye çalışmaktadırlar.

Devletlerin vergi cennetleri ile baş edememesi nedeniyle hem sermaye kaçıışı yaşanmakta hem de vergi oranlarını indirmeleri nedeniyle vergi gelir kayıpları oluşmaktadır. Yani, bu durumda hem vergi cennetine taşınan sermayenin vergi geliri kaybedilirken, diğer taraftan da vergi indirimleri nedeniyle tahsilatından vazgeçilen gelir kaybı oluşmaktadır.

Sonuç olarak vergi cennetleri uluslararası vergi rekabetine olumsuz etkilerde bulunarak devletlerin gelir kayıplarına neden olmaktadır. Bu durumun küresel boyutlara ulaşması sonucunda küresel yoksulluklar oluşmakta, devletlerin görev ve sorumlulukları gereği sağlamış olduğu kamusal hizmetlerinin miktar ve kalite olarak daha düşük seviyelerde olmak zorunda olduğu görülmektedir.

### 6. Vergi Cennetlerine Karşı Alınan Tedbirler

Vergi cennetleri özellikleri itibariyle zararlı vergi rekabetine yol açan ülkeler olarak gösterilmektedir. Zararlı vergi rekabetinin olumsuz etkileri sermayenin kaçırıldığı ülkeler kadar küresel boyutlarda da yoğun şekilde hissedilmektedir. Bu nedenle vergi cennetlerinin yol açtığı bu olumsuz etkileri ortadan kaldırmak amacıyla dünya çapında söz sahibi olan OECD ve AB gibi iki etkili organizasyonun tedbirleri dikkat çekmektedir. Bunun yanı sıra FATCA/Foreign Account Tax Compliance Act. (Yabancı Hesap Vergi Uyum Yasası), CRS (Ortak Raporlama Standardı) ve BEPS (Matrah Aşındırma ve Kar Aktarımı) ile de vergi cennetlerinden doğan zararlı vergi rekabetine önlemler alınmaya çalışılmıştır.

#### 6.1. OECD Tarafından Alınan Tedbirler

OECD vergi cennetlerinin yol açtığı olumsuzluklarla mücadele edebilmek için geçmişten günümüze kadar çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmaların özeti olarak vergi cenneti ülkelerin şeffaf olmayarak yaptıkları işlemler hakkında bilgi sakladığı hususları ön plana çıkmaktadır. Bu şeffaf olmama durumu vergi cenneti ülkeleri kara para aklama ve kaçakçılığın cazibe merkezi haline getirmektedir. Bu olumsuz yapılara dikkat çekebilmek ve bazı tedbirler alabilmek amacıyla OECD bünyesinde bulunan Vergi Sorunları Komitesinin 20.01.1998 Tarihli Vergi Rekabeti Raporu'nda zararlı vergi rekabeti konusunda geliştirdiği tavsiyeler şu şekildedir (Bilici, 2004, s. 665);

- Vergi cenneti ülkelerin OECD ülkeleriyle iş birliğine giderek bilgi değişimi ve şeffaflık konularında dikkat etmeleri gerekmektedir.
- Bu ikazı dikkate almayan ülkelere uluslararası örgütler tarafından yaptırımların uygulanacağı bildirilmiştir.



## 6.2. AB Tarafından Alınan Tedbirler

AB yönetimi tarafından üye ülkeler arasında her alanda sınırları yok sayacak uyumlaştırma çalışmaları yapılmaktadır. Bu amaçla yapılan çalışmalar; siyaset, ekonomi, vergi sistemleri, ticaret anlaşmaları ve kalkınma planları gibi hemen her alanda yapılmaktadır. Etkileri küresel boyutta görülen zararlı vergi rekabeti AB üyesi ülkelerde de görülmektedir. Bazı üye ülkeler vergi cenneti olmanın avantajlarından faydalanırken, kendisinden sermaye kaçıışı gerçekleşen üye ülkeler ise dezavantajlı duruma düşmektedir. Özellikle İsviçre ve Lüksemburg gibi hem AB üyesi hem de vergi cenneti olarak gösterilen ülkeler düşük vergi oranları ve banka gizliliği gibi kriterleriyle AB ülkeleri arasında zararlı vergi rekabetine yol açmaktadır. AB yönetimi bu konuda gerekli çalışma ve dikkati göstermiştir. AB Ekonomi ve Maliye Bakanları Konseyi 02.06.2003 tarihinde gerçekleştirdiği toplantı sonrasında üye ülkelerde tespit edilen 66 zararlı vergi uygulamasının aşamalı olarak sonra erdirilmesi yönünde talimatlarını yayınlamıştır (Bilici, 2004, s. 668).

## 6.3. Diğer Tedbirler: FATCA, CRS ve BEPS Uygulamaları

2001 yılında Zedillo Raporu olarak bilinen ve içerisine gelişmekte olan ülkeleri de alan “Uluslararası Vergi Örgütü” kurulmasına yönelik bir rapor hazırlanmıştır. Rapor ile hedeflenen, kurulacak olası bir vergi örgütüyle birlikte vergi cennetlerinin olumsuz etkilerine tepki verebilmektir. Yine 1989 yılında G8 ülkeleri tarafından OECD bünyesinde kurulan ve Türkiye’nin de aralarında bulunduğu 33 üyesi olan Finansal Eylem Görev Grubu (FATF) da tüm ülkelerde kara paranın tespitine ve aklanmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirmiştir.

Uluslararası zararlı vergi rekabeti ile savaşmak amacıyla ABD Gelir İdaresi tarafından ortaya konulan FATCA düzenlemesi ile Amerika Birleşik Devletleri vatandaşlarının elde ettiği gelirlerin kayıt altına alınması sağlanmıştır. FATCA’nın amacı raporlama yolu ile ABD’li kişilerin yurt dışında bulunan mali varlıklarıyla ilgili ABD vergi mercilerine karşı şeffaflık sağlamaktır. OECD tarafından FATCA’yı takiben ortaya konulan bir diğer uygulama ise birden çok ülkeye raporlama yapma gerekliliğinin bir sonucu olan CRS, yani Ortak Raporlama Standardı”dır. Böylelikle birçok ülke ortak olarak vergi cennetlerinin olumsuz etkilerinden etkilenmeyecektir. Kapsamın daha da genişlediği bir diğer önlem BEPS’dir. BEPS yani Matrah aşındırma ve kar dağıtımı ile hükümetler arası işbirliğine gidilmesi ve kapsamlı bir eylem planının oluşturulması hedeflenmiştir.

## 7. Sonuç

Sonuç olarak; küreselleşme ile sermaye serbestliğinin başladığı, bu durumdan yararlanmak isteyen ülkelerin vergi rejimlerinde değişikliğe gittiği ve böylelikle uluslararası yabancı sermayeyi kendilerine çekmeye çalıştığı söylenebilir. Ülkeler arasında yaşanan vergi rekabetinin olumsuz sonucu olarak hiç vergi alınmayan veya az vergi alınan vergi cennetleri ve off-shore finans merkezleri ortaya çıkmıştır. Bu yapılar uluslararası zararlı vergi rekabetine sebebiyet vermiş ve dünya genelinde uluslararası vergi gelirlerinin azalmasına neden olmuştur. Ayrıca vergi gelirlerindeki azalma küresel yoksulluğu da artırmıştır.

Vergi cennetlerine yönelik birtakım tedbirler zaman içerisinde alınmaya çalışılmıştır. Bu tedbirlerin temel amacı gelişmekte olan ülkeler başta olmak üzere ülkelerin zararlı vergi



rekabetinden yatırımlar özelinde etkilenmemesini sağlamaktır. Tedbirler OECD ve AB tarafından alınmıştır. OECD tarafından alınan tedbirler daha küresel nitelikte olup AB tarafından alınan tedbirler ise birlik içi olarak sınırlandırılmıştır.

Vergi cennetlerine yönelik olarak OECD vergi sorunları komitesi, söz konusu ülkelerin OECD ülkeleriyle iş birliğine giderek bilgi değişimi ve şeffaflık konularına dikkat etmeleri gerektiğini vurgulamış ve buna uymayan vergi cenneti ülkelere uluslararası örgütler tarafından yaptırım uygulanacağını belirtmiştir. AB ise kendi bünyesinde yer alan ve vergi cenneti olarak görünen Lüksemburg ve İsviçre gibi ülkelerin vergi rejimlerine yönelik 66 adet zararlı vergi uygulamasının tespitini yapmış ve bunları gidermeleri yönünde talimat vermiştir.

Nihayetinde vergi cennetlerine yönelik küresel çapta tedbirlerin zayıflığı ortaya çıkmaktadır. OECD ve AB'nin aldığı tedbirlere ek olarak FATCA, CRS ve BEPS uygulamalarına gidilmiştir. Bu uygulamalar önce FATCA ile ABD özelinde ve ABD vatandaşlarına yönelik raporlama şeklinde başlamış daha sonra kapsamı genişletilmiştir. En geniş kapsama BEPS uygulaması ile ulaşılmış ve birçok ülke raporlama sistemine dahil edilmiştir. Vergi cennetlerinin uluslararası vergi rekabetine olumsuz etkilerinin kontrol altına alınmasına yönelik olarak;

- Uluslararası zararlı vergi rekabetine neden olan vergi cennetlerine ilişkin yaptırımların uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde oluşturulması gerekmektedir.
- Vergi cennetlerinin şeffaflık ve belirlilik ilkelerine göre hareket etmesi yönünde tedbirler alınmalıdır.
- Vergi cennetlerinin şeffaflık ve belirlilik ilkelerine göre hareket etmesi mümkün kılınmazsa, her ülkenin kendi vatandaşlarının başka ülkelerdeki mal varlıklarını şeffaflık ilkesi çerçevesinde kayıt altına alması gerekmektedir.
- Vergi cenneti ülkelere iki aşamalı vergi uygulaması getirilerek cazibesinin azaltılması sağlanmalıdır.
- Uluslararası vergi gelirlerini artırmak için, kolaylıkla para geçişi imkanı sağlayan uluslararası finansal sistem gerek hukuki gerekse iktisadi olarak yeniden ele alınmalıdır.
- Tüm ülkelerin vergi cennetleri ile mücadelede birleşmelerini sağlayacak raporlama sistemlerinin ve gerekirse entegrasyonların kurulması gerekmektedir.

### Kaynakça

- Akdoğan, A., 2019. Kamu Maliyesi. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Aktan, C. C. ve Vural, İ. Y., 2004. Vergi Rekabeti. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fak. Derg.*, (22): 1-18.
- Anonim, 2023. <https://www.imf.org/Publications/fandd/issues/2018/06/inside-the-world-of-global-tax-havens-and-offshore-banking-damgaard> Erişim tarihi: 23.01.2023
- Arslan, M. O., 2011. Vergi Cennetleri ve Küresel Yoksulluk. *Vergi Raporu Derg.*, (142): 42-49.
- Bilici, N., 2004. Vergi Cennetleri ile Mücadele. Uludağ Üniv. İktisadi ve İdari Bilimler Fak., Maliye Bölümü 19. Türkiye Maliye Semp. Türkiye'de Vergi Kayıp ve Kaçakları, Önlenmesi Yolları, Belek/Antalya, 601-620.
- Çak, M., 2008. Uluslararası Vergi Rekabeti Transfer Fiyatlaması ve Vergilendirme. Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Ankara.



- Çakıroğlu, Z. D. ve Gazioğlu, A., Yayım yılı? Vergi Cennetleri ve Dijital Ekonomi. *Vergi Dünyası Derg.*, (41): 20-33.
- Doğan, A. ve Kabayel, M., 2016. Küresel Vergi Rekabeti ve Vergi Cennetleri Üzerine Deđerlendirmeler. *Liberal Düşünce Dergisi*, (81): 75-98.
- Edizdoğan, N., Çetinkaya, Ö. ve Gümüş, E., 2020. Kamu Maliyesi, Ekin Kitabevi, Bursa.
- Ferhatoğlu, E., 2006. Uluslararası Vergi Rekabeti ve Sürükleyici Güçleri. *Eskişehir Osmangazi Üniv. Sosyal Bilimler Derg.*, 7(1): 79-96.
- Giray, F., 2005. Küreselleşme sürecinde vergi rekabeti ve boyutlar. *Akdeniz İİBF Dergisi*, (9): 93-122.
- Öztürk, S. ve Ülger, Ö., 2016. Vergi Cennetlerinin Küresel Finansal Kriz Üzerine Ekonomik Etkileri: Vergi Kaçırma, Vergiden Kaçınma ve Kara Para Aklamadaki Rolü. *Niğde Üniv. İktisadi ve İdari Bilimler Fak. Derg.*, 9(1): 237-254.
- Pehlivan, O., 2021. Kamu Maliyesi, Ekin Kitabevi, Bursa.
- Ubay, B. 2020. Dijital Ekonominin Dijital Vergi Cennetlerinin Gelişmesine Etkisi. *KOCATEPEİİBF Dergisi.*, 22(1): 28-44.
- Yayman, D., 2020. İhracata Yönelik Vergi Teşvik Uygulamaları. *Journal of Social and Humanities Sci. Res.*, 7(51): 413-439.
- Yıldız, A. ve Demir, M., 2019. Vergi Cennetleri ve Küresel Gelir Eşitsizliği. *Maliye Derg.*, 179(1): 329-354.
- Zucman, G., 2015. *Vergi Cennetleri: Ulusların Gizli Zenginliđi*. Yordam Kitap, İstanbul.



## Extended Summary

Taxes are at the top of the public revenues that states need to finance public expenditures. Taxes have become an important competitive tool at national and international level in the economic growth and development processes of states as a result of technological developments and increasing globalization. Therefore, the importance of tax acts in the fiscal policies implemented by countries has increased.

Tax competition, which generally arises as a result of the use of tools such as tax reductions and tax incentives, causes some negativities due to the unlimited tax practices of some countries as well as its positive effects. States that use the global tax competition for the benefit of their country are positively affected by this competition. However, the opposite is the case. On the other hand, states that lose their tax revenues as a result of the transfer of taxable capital out of the country are adversely affected by tax competition. These countries, which cause unfair tax competition with their tax practices and cause many countries to experience loss in tax revenues, are expressed as tax havens.

Tax haven countries, which offer tax advantages such as no taxation or low-rate taxation, attract foreign capital from developed and developing countries. Tax haven countries are preferred by taxpayers who want to avoid taxes due to their tax practices and increase their profit margin by reducing the tax burden. Taxpayers think that they will maximize their profit margins through tax haven countries. Due to these features, it is seen that a large amount of capital in the international financial system is transferred from developed and developing countries to tax havens. The main features of the tax systems for the countries to be evaluated in the tax haven category are as follows;

- Very low taxation or no tax at all.
- Lack of effective exchange of information between states. This privacy policy is as effective as tax rates in choosing tax haven countries.
- Lack of transparency.
- Absence of basic economic activities. Persons or institutions that transfer their capital to a tax haven country are not obliged to engage in any economic activity.
- All transactions made in tax haven countries are legal.
- It is preferred for money laundering due to its characteristics.
- It is especially preferred by multinational companies. By showing a part of the company in the tax haven country, they can transfer their capital to this country more easily. They can transfer the taxable capital to the tax haven countries, where a part of their company is located, by legal means, by evacuating the capital from the country where the income is derived.

Tax havens, which are preferred due to the tax advantages they offer to individuals or institutions, negatively affect international tax competition. On the basis of this negativity is the tax revenue losses experienced by the countries. Countries are trying to keep their tax systems up to date in accordance with the conditions of the period in order to collect almost all of their tax capacity by minimizing tax losses and evasion. However, due to the tax advantages that tax haven countries offer to capital owners, the capitals required to be taxed by countries are transferred to tax havens from these countries. As a result of the transfer of capital to tax havens, it causes losses in the tax revenues of the countries where the capital is abducted. As a result, this situation causes a decrease in the public expenditures of the



countries. Due to the losses in tax revenues, the public expenditures of countries to fulfill their duties and responsibilities in economic, financial and social fields are decreasing. This situation has negative effects on society and causes poverty. This situation shows its effect on a global scale after a while, and global income inequality emerges due to the negative effects of tax havens.

Today, as a result of the spread of tax havens, capital mobility is increasing on a global scale. According to IMF data, it is seen that around 9.8% of the world's GDP is held in tax haven countries. This amount, which is held in tax havens and accounts for approximately 9.8% of GDP worldwide, refers to untaxed capital. The capital that should be taxed by individuals or corporations is abducted and kept in tax haven countries, causing countries to experience tax revenue losses to a large extent. In conclusion; It is seen that the negative effects of tax havens on international tax competition cause global poverty, and as a result, the amount and quality of public services are reduced due to the duties and responsibilities of the states. This negative situation, which caused global impoverishment, caused tax competition to reach international dimensions by removing it from being a domestic issue of countries.

The negative effects of harmful tax competition created by tax havens are felt intensely on a global scale as well as in countries where capital is smuggled abroad. The measures taken by world-renowned organizations such as the OECD and the EU to relieve the economy by eliminating these negative effects draw attention. In addition to two important organizations such as OECD and EU; FATCA/Foreign Account Tax Compliance Act. (Foreign Account Tax Compliance Law), CRS (Common Reporting Standard) and BEPS (Base Erosion and Profit Transfer) have also tried to take measures against harmful tax competition arising from tax havens.

In the Tax Competition Report dated 20.01.1998 of the Committee on Tax Issues within the OECD, measures and recommendations were made that could be taken due to the fact that tax haven countries became the center of attraction for money laundering and smuggling due to the lack of transparency. Among the measures taken; they stated that tax haven countries should cooperate with OECD countries and attach importance to transparency and information transfer. It is reported that sanctions will be imposed by international organizations on countries that do not heed this warning and do not remove their practices that cause negative tax competition.

The EU administration works to ensure integration by ignoring the borders between the member states in every field. For this purpose, it puts into effect practices aimed at integration with agreements made in almost every field, such as politics, economy, tax systems, trade agreements and development plans. However, the effects of negative tax competition created by tax haven countries also negatively affect EU member states. Especially countries such as Switzerland and Luxembourg, which are shown as both EU members and tax havens, cause harmful tax competition among EU countries with their criteria such as low tax rates and bank secrecy. The EU, in order to eliminate the negative tax competition caused by both its own member countries in the tax haven category and all tax havens around the world; After the meeting held on 02.06.2003, the EU Council of Ministers of Economy and Finance published its instructions for the phasing out of 66 harmful tax practices in member countries.



In addition to the measures taken by large organizations such as the OECD and EU, some practices regarding the negative effects of tax havens draw attention. As a result of the report prepared in 2001 for the establishment of the International Tax Organization, known as the Zedillo Report, covering developed and developing countries, it was aimed to react to the negative effects of tax organizations and tax havens. Apart from this, the Financial Action Task Group (FATF), which was established in 1989 by the G8 countries within the scope of the OECD and has 33 members, including Turkey, also carried out studies on the detection and laundering of money in all countries. In order to combat the harmful effect of tax competition, FATCA regulation has been made by the US Revenue Administration. Accordingly, it is aimed to ensure that the incomes of US citizens are recorded and that the financial assets of citizens abroad are also audited in a transparently manner. The CRS (common reporting standard) was created by the OECD as a result of the need to report to many countries after the USA's FATCA implementation. According to the CRS, many countries are intended not to be affected by the negative effects of tax havens. The more comprehensive form of these was made with the BEPS application. With BEPS, it is aimed to create a comprehensive action plan with the cooperation between governments as a result of base erosion and profit distribution.

As a result, it is seen that international organizations such as OECD and EU have taken many measures to combat tax haven countries and to eliminate the negative effects on international tax competition. In addition to these, the measures that can be taken are;

- Sanctions regarding tax havens that cause harmful international tax competition should be established within the framework of international law.
- Measures should be taken to ensure that tax havens act in accordance with the principles of transparency and certainty.
- If it is not possible for tax havens to act in accordance with the principles of transparency and certainty, each country must register the assets of its citizens in other countries within the framework of the principle of transparency.
- The attractiveness of tax haven countries should be reduced by introducing a two-stage tax application.
- In order to increase international tax revenues, the international financial system, which provides easy money transfer, should be reconsidered both legally and economically.
- It is necessary to establish reporting systems and, if necessary, integrations that will enable all countries to unite in the fight against tax havens.



**Ek Bilgiler**

---

**Çıkar Çatışması Bilgisi:** Yazarlar, çalışmada çıkar çatışması olmadığını kabul etmektedir.

---

**Destek Bilgisi:** Çalışmada herhangi bir kuruluştan destek sağlanmamıştır.

---

**Etik Onay Bilgisi:** Çalışma, etik onay belgesi gerektirmemektedir.

---

**Katkı Oranı Bilgisi:** Birinci yazarın katkı oranı %50, ikinci yazarın katkı oranı %50 şeklindedir.

---

